

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vniuers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

5 Qui possint feudum dare, & accipere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Quintò quaeritur, An res, quam alienare prohibemur, possit in feudum dari: Non potest dari in feudum nouum, bene tamen in feudum vetus. *c. i. tit. Per quos fiat investitura lib. 2. Feud.* ubi habetur sic: Noui vero investitura feudi, non ab alio rectè fit, nisi ab eo, qui legitime suorum bonorum administrationem habet: qui enim qualibet ratione aliquid de suis rebus impeditur alienare, is nec per feudum poterit investituram facere. Ratio diuersitas est, quia vetus feudum est, quod quis a parentibus ad feudum vocatus habet: nouum verò feudum est, quod nunc primum datur, & traditur: ergo is, qui prohibetur rem alienare, in feudum nouum dare non potest, quia rem alienat, ac cum vetus feudum renouat, beneficium in eo consummando, vel et possessionem tradendo, non alienat rem, quia alienatam inuenit.

Sextò quaeritur, An Episcopus, vel Ecclesiae Praepositus possit rem Ecclesiae, cui praestitit, in feudum nouum dare? Respondeo, certè iuris esse, rerum Ecclesiasticarum alienationem iure communi prohiberi. *Authen. de non alien. aut permittan. reb. Ecclesiast. Et Authen. de Ecclesi. ff. rerum alienat. Et solut. Et c. Nulli. de reb. Eccl. non alien. nisi ex certis causis, & causa, & solenni iuris formula seruata. c. sine exceptione, 12. q. 2. c. Dudum. de reb. Ecclesi. non alienan. in 6. Vnde, nisi id licuerit, quod habetur in c. 2. de Feudis. res immobiles Ecclesiae in feudum dari non possunt: hoc enim Episcopi, & Praecleri Ecclesiarum iure iurando promittunt.*

Quid verò, si res Ecclesiae solita fuerint in feudum dari, poterant Praelati iterum in feudum dare, si redierint ad Ecclesiam liberè feudo, eo quod beneficiarius à feudo ceciderit, vel eo quod absque legitima prole decederit? Respondeo, tunc posse in feudum dare, dum modo id sit in euentum Ecclesiae utilitatem. *cap. vlt. de Feudis.* etiam absque alia solenni iuris formula, quia tunc Praelati alienant res Ecclesiae, quae alienari solite sunt: ad talem verò alienationem non requiritur alia solenni formula, nisi ut ipsa sit in euentum Ecclesiae utilitatem.

Quid tandem si Ecclesia non possit feudum recuperare, restitente beneficiario, seu feudatario potentia? Respondet Panormitanus *ex cap. vlt. de Feudis*, posse tunc Ecclesiam feudum in alterum potentiorum conferre, qui recuperet feudum, sibi que rehaereat Ecclesiam.

Septimò quaeritur, An decima, quae solita est in feudum dari laicis ante Concilium Lateranense (sub Alexandro III. si libera ad Ecclesiam reuersa fuerit, possit de nouo in feudum dari laico? Non potest, quia ad suam naturam, & conditionem redit. *c. Prohibemus, de Decimis.*

Qui possint feudum dare, & accipere.

CAPVT V.

PRIMO quaeritur, An Episcopus possit in feudum dare res Ecclesiae, cui praestitit? Respondet Hostiensis *in summa tit. de feudis, versu. Quis possit constituere.* Olim in feudum dare solebant res Ecclesiarum, Episcopus, Praepositus & Abbatissa, ut constat ex libro 1. *Feudorum. tit. Qui dare in feudum possint. tit. 6. eod. lib.* dicitur: Item si Episcopus, vel Abbas vel Abbatissa, vel Dominus plebis feudum dederit de rebus Ecclesiarum, quae eis subiectae sunt, & tituli vocantur, nullum habere vigorem, secundum hoc, quod constitutum est à Papa Urbano in Sanctam Synodo, hoc est illud, quod post eius decretum fuerit datum: quod autem ante datum fuerit, firmiter permanere debet. sic sibi. Nunc autem Episcopi, vel alii Ecclesiarum Praecleri dare in feudum res Ecclesiae non possunt, nisi Romani Pontificis auctoritate, & mandato, *c. Per tuas, de donationibus.* Hoc verò, inquit Hostiensis, locum habet in rebus Ecclesiarum, quae non sunt solite in feudum dari: alioqui enim res, quae ab antiquo tempore, nomine, & iure feudi concedi

consueverunt, possunt Episcopi in feudum dare, cum iubeat ad Ecclesiam redierint, & feudum Ecclesiae non noceat, *cap. vlt. de Feudis.* ubi sic habetur: (Ad haec, si vassallatum tuum feudum alienare contingat, amplius filium vel consanguineum eiusdem feudi consortem de ipso valeas inuestire: & si feudum per te recuperare non possis, facile potes concedere alteri, per quem ipsa Ecclesia valeat rehaere.) Sic tibi, hoc est, qui ipsum feudum recuperet, & Ecclesiam vel feudi dominam agnoscat.

Secundò quaeritur, An possit Episcopus decimas in feudum dare, hoc est, ius decimas exigendi, & percipiendi? Non potest: *id enim colligitur ex c. Prohibemus, de decimis,* & id ratio ipsa confirmat, quia tale ius est spirituale, quod nequit in laicum cadere, decimae enim debentur Ecclesiae, tanquam stipendia & alimenta Clericorum ministrantium in eo, *cap. His itaque, 13. quest. 1. Et c. Ad haec, c. Quamus, Et c. de decimis.* Concilio Lateranensi sub Alexandro III. in habetur in *c. Prohibemus, de decimis*, sancitum est, ne decimae, quas laici ante illud Concilium auctoritate, & consensu Ecclesiae acquisierant, in laicos transferrent. Noluit Concilium adimere possidentibus iam decimas, sed prohibuit, ne in alios laicos transferrent. Et quia difficile est probare titulum, videlicet se acquisiuisse decimas ante illud Concilium Lateranense, receptum est vlt. in Gallia, teste Duareno in *Commenta. de feudis. ca. 5. nu. 7.* ut laici eas retineant, dummodo possessionem excedentem hominum memoriam, id est, centum annorum probent: & se recognouisse Ecclesiam earum decimarum dominam, & nomen istius possidisse.

Dubiae verò quaestionis est, An laicus, qui tales decimas possidet, possit eas in feudum dare? Non potest iure: nam interdictum illi, hoc est, *c. Prohibemus, de decimis*, nihilominus tamen, inquit Zazius in *Epitome in usus feudorum*, in Germania id sit consuetudine. Duareno auctore, in *Commenta. de feudis. s. nu. 7.* putat nihil obitare, quod habetur in *c. Prohibemus*, quo minus laicus, qui decimas tales in feudum acceptas possidet, eas donare, vendere, & in feudum dare laicis possit: quod probat auctoritate Caroli Molmeri, & ratione. Quia Concilium, ait, interdicat laico, ne tales decimas alienet, & transferat in laicos, sed nihilominus consuetudine retinetur, ut id possit, quia ante Concilium Lateranense, datae sunt laicis decimae ea conditione, ut possent eas in feudum dare: quod ius quaeritur laicis Pontifex non potuit auferre. Ceterum contra ius & rationem haec scripsit Duareno. Quis enim negare iure potest, potuisse Concilium, & Pontificem id potestatis & iuris adimere laicis, cum laicis decimarum capax non sit, nisi auctoritate & privilegio speciali Ecclesiae? Quis tandem inficiari merito queat, eam consuetudinem esse corruptellam, cum sit facti. Canonibus contraria? Quid hac in iura vi testimonio Caroli Molmeri ad excusandam corruptellam, qui multa & dixit, & scripsit contra immunitatem Ecclesiasticam, & auctoritatem Pontificiam sacris sanctionibus confirmatam.

Tertiò quaeritur, An Romanus Pontifex possit in feudum dare res non solum Romanae Ecclesiae, sed etiam cuiusvis alius Ecclesiae? Possit, quia iure diuino est caput & pastor omnium Ecclesiarum, *c. Cuncta per mundum, 9. q. 2. Curia par. 2. de feudis, Et Zazius in Epitome in usus feudorum c. 5. Hanneton. lib. 1. iuris Feudorum, c. 5.*

Quartò quaeritur, An Abbas, & alii Clerici inferiores possint in feudum dare bona Ecclesiae, cuius administrationem habent? Possunt, si rerum Ecclesiasticarum administrationem habent, *lib. 1. feudorum tit. 1.* Hoc locum habet in us, qui praesunt Ecclesiis, ut Abbas, Praepositus, & alii similes. Item, si res Ecclesiae solita est in feudum dari, *cap. 2. de feudis, Et lib. 1. feudorum tit. 1. Et in eod. libro titul. 6. s. idem habetur.* Idem iuris est, si sit Praepositus, vel Abbatissa, vel alia Ecclesiastica persona, quae antiquitus non sit solita in feudum dare, scilicet, ut quod dederit, de iure non valeat.

Quintò quaeritur de laicis, An Duces, Marchiones, & Co-

mities in feudum dare queant. Possunt, immo etiam alii nobiles vti eis inferiores, qui Barones dicuntur. Nam in *lib. 1. Feudorum tit. 1. De iis, qui feudum dare possunt. vers. Marchio*, dicitur: (Marchio, & Comes similiter feudum dare possunt. Sunt etiam alii, qui ab istis feuda accipiunt, qui & ipsi feuda dare possunt: ipsi verò, qui ab eis accipiunt feudum, minores Valuasores dicuntur.) sic ibi.

Sextò quaeritur, An minores Valuasores possint in feudum dare, *lib. 1. Feudorum tit. 1. §. Notandum*, sic est: (illud beneficium, quod à Regis Capitaneis, atque Regni Valuasoribus aliis impenditur, propriè iure feudi censetur. Illud verò, quod à minoribus in alios transfertur: non iure feudi indicatur, licet aliter in curia Mediolanensi obieretur.) Idem habetur *lib. 2. Tit. 7. de natura feudi*. Sciendum est *lib. 2. Feudorum tit. 10. Quis dicatur Dux, Marchio, Comes*, dici maiores Valuasores, qui à Rege, duce, vel príncipe duce Maiore, vel Comite feudum accipiunt, qui verò accipiunt feudum à Valuasoribus maioribus, dicuntur Valuasores minores: & qui accipiunt à Valuasoribus minoribus, dicuntur Valuasores, id est, Valuasores minimi: qui olim feudum non dabant, licet feudum transferrebant, & transferrebant in alios, hoc est, feudum novum in suis rebus propriis, & liberis ab omni feudo non constituebant, sed vsu postea receptum est, vt etiam novum feudum darent.

Septimò quaeritur, An quisvis patrifamilias, quamvis ignobilis sit, plebeius, rusticus, habens praedium allodialè, hoc est, patrimoniale liberum ab omni feudo, & nulla dignitatis, vel praesententiae conditione praeditum, possit in feudum dare? Conuenit inter omnes posse dare alicui plebeio, vel rustico, quia *lib. 1. Feudorum tit. 3. dicitur*: (Novi verò inuestitura feudi non ab alio rectè fit, nisi ab eo, qui legitime suorum bonorum administrationem habet.) ergo à contrario, qui habet liberam suorum bonorum administrationem, potest rem suam in feudum dare. Vnde dicunt, id, quod habetur *lib. 1. Feud. tit. 1. videlicet* Feudum novum non date, nisi cum, qui est aliqua dignitate praeditus, esse correctum per id, quod dicitur *eodem lib. 1. tit. 7. Duareo. commentario in consuetudines feudorum. cap. 7. n. 11. negat* posse in feudum dare, quia in feudum dare est dignitatis, qui enim dat in feudum vasallos, quos dicitur, habet: at qui vasallos habet, iurisdictionem in eos exercet. *lib. 1. Feud. tit. 3. de prohibita feudi alienatione*. Sed talis dignitas homini ignobili, plebeio, & rustico non conuenit. Quaequid sit de iure, sequenda est in hoc consuetudo gentis, provinciae, vel patriae.

Octavò quaeritur, An minor viginti quinque annis possit in feudum dare? Novum feudum, si curator em habeat, dare non potest, licet vetus possit. *lib. 2. §. ad tit. 2. in principio*, nam res suas alienare non potest: at non videtur alienare, qui veterem alienationem renouat, *ex l. 1. §. Aqueductus. ff. de aqua quotidiana. & stiva*. Pupillus verò, quia non potest se obligare, quamvis conditionem suam possit meliorem facere, nequit dare in feudum. Idem dicendum est de furioso, qui rerum suarum administrationem non habet. *l. 1. cui ff. de actio. & oblig.*

Nonò quaeritur, An femina possit in feudum rem suam dare? potest *lib. 1. Feudorum. tit. 2. Per quos fiat inuestitura & Femina*, vbi dicitur: (Femina quoque etiam noui feudi inuestituram facere potest, plerumque consentant.)

Decimò quaeritur, qui possint feudum accipere? *lib. 1. Feud. tit. 3. §. personam*, dicitur: Personam verò inuestituram accipientem non distinguimus. Hoc dicit, quia ante doerant, multum referre, vt maior sit, an minor is, qui feudum dat, siue inuehit alicquem. Quæres, an seruus feudum accipere queat? Potest, vt dicitur *lib. 1. Feudorum. tit. 3. §. Personam*. Et quemadmodum seruus res

alias iure communi domino acquirit, sic etiam feudum acquirit domino.

Quibus modis feudum acquiratur, & primum de inuestitura.

CAPVT VI.

PRIMO quaeritur, Quot modis feudum acquiratur? Respondeo, tribus modis, inuestitura, longa possessione, hoc est, praescriptione, & successione. De his omnibus singulatim dicendum est, de quibus Ardzon *lib. de vsibus feudorum. cap. 36. Curtius, tractatu de feudis par. 2. quest. 4. Lazarus in Epitome feudorum. cap. 6. num. 1. & 2. Francionius lib. 1. de iure feudorum. cap. 7. Duarenus in commentario in consuetudines feudorum in cap. 7.*

Secundò quaeritur, Quomodo per inuestituram feudum dari, & accipi solet? hoc est quaerere, Quo ritu, & formula, quis per inuestituram feudum det, vel accipiat? Sciendum est, recentiores iuris Civilis, & Canonici interpretes cum quis rem in feudum accipit, siue feudo donatur, eum feudo inuehit, dicere solere, & ipsam feudi apprehensionem, siue silectionem inuestituram appellant.

Potèd inuestitura, barbarum nomen est, nec apud Latinos scriptores vsipiam legitur, sed solum in legibus Longobardorum, & Francorum, & Germanorum *vest*, & *Deust*, in hisce legibus inueniuntur ficta vocabula, pro eo, quod Latine diceretur, confirmare, & stabilire. Inuestitura igitur est apprehensio possessionis feudi, & is dicitur in feudum inuehit, qui feudi possessionem nanciscitur. Fit autem talis inuestitura, cum hasta, vel cum aliquod aliud corporatum instrumentum traditur à domino: quomodo etiam Romani iuris instituto, nullae alienationes sola conventionne fiebant, sed solenni mancipatione, vel naturali traditione, adhibita certa verborum formula firmandi causa *l. ff. de praterita stipulat*. Sic Longobardi titum aliquem, erecto scilicet vexillo, vel gladio, vel hasta, praeter conventionem, adhiberi volebant, sed praecipue hasta tradita, quia apud veteres celeberrime fuisse ritus haste. Vnde Iustinus *lib. 49. (Per ea, inquit, tempora reges hastas pro diademate habebant. Nam, & ab origine rerum pro diis immortalibus veteres hastas coluerunt: ob eius religionis memoriam, ad huc Deorum simulacris hastae adduntur.)* Sic ille. Et notum est ex historis Livi, Appiani, & Taciti, Populi Romani institutum fuisse, vt Regibus appellatis, senatus auream coronam, auream patellam, sellam eburneam, sepiorem eburneam, togam praetam, & palmatam tunicam mitteret.

Potèd, vt varia sunt feudorum genera, sic vari inuestiturae ritus, & formulae fuerunt: nam alia in Imperatoribus designandis, alia in Regibus creandis, alia in Episcopis, alia in Ducibus, Marchionibus, & aliis minoribus dignitatibus insignia adhiberi solebant. Imperatori quidem Germanico primùm gladius accingitur, tum amille humeris imponatur, post in manus scriptum datur, ad extremum capiti corona inleitur: vt litteris prodidit Theodorus in *Historia Othonis I. Imperatoris. cap. 6. qui alio in loco. cap. 20. in Regis Romanorum inauguratione globum, & anulum adungit*; & Herno dus in *Historia Estaurum lib. 1. cap. 32. scribit*, Fac nobis (ait Imperator) reddi coronam, anulum, & purpuram, caeteraque ad inuestituram Imperatoriam pertinentia.

In caeteris verò regnis interdum hasta tantum nonnquam vsuque. Gregorius Turonensis *lib. 7. cap. 23. (post hæc, inquit, Rex Guntranus, data in manus Regis Childerici hasta, ait: Hoc est iudicium, quo tibi omne regnum meum tradidi. Aimorus lib. 1. cap. 68. (Tunc de muni Guntranus rex hasta, quam manu gerebat, nepoti tradidit, inquit: Hoc, amantissimè nepos indicio noueris, te mihi successurum.)* Et *lib. 5. ca. 17. (Vbi Dominus Imperator filium suum Carolum armis virilibus, id est, ense, cinxit, corona regali caput insigniuit.)* Episcopatum autem con-